

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek stb. b. tiszteendő.

Nyilvtéri cikkek soronként 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr
Fél évre . . . 3 frt — kr
Negyed évre . . 1 frt 50 kr
Külföldre 1 évre 8 frt — kr
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár.
Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítottak.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár befizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

A valuta-vita.

Ugy a magyar, mint az osztrák képviselőházban megkezdtek a valuta-javaslatok tárgyalását. A nagyhorderejű reformnak közgazdasági jelentőségét a magyar parlament összes pártjai annyira méltányolják, hogy a javaslatok alig akadnak számbavehető ellenzésre. A reláció megállapítását illetőleg ugyan egy-két oldalról némi kifogások merülnek föl, a képviselőház tulnyomó nagy többsége azonban annyira egyetért a javaslatoknak részleteivel is, hogy a vita néhány napnál többet nem fog igénybe venni, s a ház részéről ezuttal rövid és első sorban szakszerű vita várható.

Másként alakul a helyzet az osztrák képviselőházban, hol úgy a valuta-szabályozásnak egyáltalán, mint az előterjesztett javaslatok lényeges intézkedéseinek sok ellensége van. Azok az ellenvetések, melyekkel a kormány javaslatát már a bizottsági tárgyalások

alkalmával is találkoztak, magában a képviselőházban is föl fognak hozatni. Sok rokonszenvenvel a valuta-szabályozás magában a jobboldal körében sem találkozik. Nevezetesen a lengyel képviselők részéről merültek föl különböző aggályok és elvi kifogások, melyeket dr. Steinbach pénzügyminiszter eloszlatni iparkodott ugyan és a lehetőséghez képest megegyezett, de bizonyos, hogy a lengyel képviselők egy része meggyőződése ellenére fog szavazni a javaslatokra, csupán azért, hogy a kabinetet e fontos kérdésben ne hagyja cserben. Vannak az osztrák képviselőházban — csodálatra méltóan — az aranyértéknek is ellenfelei, nem is szólva azokról, kik a relációt sat. ellenzik.

Mindent összevéve, a többség a valuta-javaslat fogadására az osztrák képviselőházban is biztosítva van, ámátor az a politikailag éretlen ellenzék, mely a fiatal csehekből, az antiszemitaiból sat. verődött össze, ebbe a tisztán pénzügyi és közgazdasági jellegű és csak következményeiben egyuttal politikai horderejű kérdésbe is belevonja a nemzetiségi antagonizmust, a dualizmus elleni izgatást és az antiszemizmust.

Erről az oldalról a valuta-szabályozást úgy tüntetik föl, mint a mely a lakosság adóterheinek növekedésére vezet. Vádolják a kormányt, hogy Magyarország által Ausztriára oktroyáltatta ezt a „terhet“. Panaszkodnak, hogy a kormány nem volt kellő tekintettel az egyes koronatarományok és népek érdekeire. Antiszemita részről ellenben az egész rendszabályt úgy állítják oda, mint a melyből csupán a zsidó tőkepénzeseknek lesz hasznuk.

Nem azért idéztük az osztrák képviselőház szélső-ellenzéki elemeinek ezen ellenvetéseit, mintha azokat czáfolni volna szükséges. Csupán utalni akartunk arra, mily politikai éretlenség és határozott rosszakarat nyilvánul ezen elemek részéről oly reformmal szemben is,

melynek keresztülvitele valósággal korszakot fog jelölni az osztrák-magyar monarchia történetében; oly reformmal szemben, mely annyira eredménytelen kísérlet után monarchiánkat végre odaállítja a rendezett valutájú államok sorába. S a mi ezen állambomlasztó működésü elemekre nézve legjellemzőbb: a valuta-szabályozás elleni hadjáratuk tetemes részben arra vihető vissza, hogy Magyarországtól indult ki a kezdeményezés e nagy műveletre.

A magyar ellenzék, egészen ellenkezőleg, e kérdésben egyedül a hazafiság és állami jóllal felfogott érdekei szempontjából vezetteti magát. Ki kell ezt emelnünk az ellenzéki pártok dicséretére, kik kicsinyes gáncoskodás s e kérdésben valóban jogosulatlan párt-szempontok előtérbe tolása által nem akarják megnehezíteni a kormány ezen összes gazdasági életünkre kiható reformjának keresztülvitelét.

Wekerle, ki előterjesztéseit oly meggyőzően ajánlta a törvényhozás figyelmébe, méltó diadalt ült. Az egész ház az elismerés őszinte tapsaival adózott pénzügyminiszterünknek, ki fényes sikertől koronázott pénzügyi politikája, hosszas és jól megfontolt előkészületei, czéltudatos akaratereje és egyéniségének Magyarország határain túl is tekintélyt keltő hatalma által lehetségessé tette e nehéz problema megoldását.

Magyarország újabb történetében ez a hét mindenkorra emlékezetes fog maradni.

A székelyföldi vasutak továbbépítése. A székelyföldi vasutak továbbépítése ügyében értekezlet volt a kereskedelmi miniszteriumban. Az értekezletet Wekerle Sándor, a kereskedelmi miniszterium vezetésével megbízott pénzügyminiszter hívta össze, de ő a valuta-javaslatok tárgyalásával a képviselőházban lévén elfoglalva, Lukács Béla

A „Székelyföld“ tárczája.

Innen-onnan.

Hasbeszélés. Az a régi nézet, melyet már Hippokrates vallott, hogy a hasbeszélés mestersége a gégefőnek gyakorlattal szerzett vagy veleszületett változását igényli, nem alapos. A legújabb orvosi kutatások és különösen a tükrözések bebizonyították, hogy a hasbeszélés teljesen normális, de bizonyos módon kifejtett gégefőt igényel. Téves az a hit is, hogy a hasbeszélésnél a behatoló levegő okozza a hangot, mert a beszéd a kijelegzés alkalmával történik, az igaz, hogy egy rendkívül gyöngye, alig észrevehető légáram felhasználásával, úgy, hogy a száj elé tartott lángra nem is gyakorol befolyást. Hasbeszélők nyomára találunk már a régi egyiptomiaknál és a mint az ó- és új-szövetség egyes helyei mutatják, a zsidóknál is. A görög hasbeszélők közt az athéni Eurykles volt a leghíresebb, ki után a görög kóklereket euriklidának nevezték. Talán az ó-kor számos csodája, a delfi jóslat, a Paktolos folyóban levő beszélő kő, a leszboszi jósa beszélő feje és egyebek szintén hasbeszélőknek köszönhetik létüket. A mesterség a görögöktől átszármazott a rómaiakhoz,

de ez a józan nép nem igen kedvelte. Legújabbban az indusok közt van sok jeles hasbeszélő. Európában az angolok és francziák közt akadnak a legjobbak. Egészen civilizálatlan népek, mint pl. az eszkimók, szintén értenek hozzá a papjaik ugyancsak kihasználják a hasbeszélést a „szellemek“ megszólaltatására. A rejtélyes homályt, mely úgy szólván évezredekben át borította a hasbeszélést, a modern tudomány egészen felderítette.

Anekdota a koleráról. Hogy valamely járvány alkalmával mily borzalmas hatással lehet a tulságos félelem, erre utal a következő keleti anekdota: Egy mullah ballagott egyszer szamarán a városba. Utközben egy rémalakot pillantott meg, mely szintén a városba törekedett. Az ijedtségtől a bölcs pap csaknem eszméletét veszítette; de csakhamar megemberelte magát s a kísértetet meg is szólította:

— Ki vagy és hová mész? — kérdezte tőle.
A tünemény tiszteletteljesen meghajolt és így felelt:
— Én a kolera vagyok. Isten küld a városba, hogy a bűnösöket mind kipusztítsam.
— S mennyi van a városban?
— Ötszáz! — felelé a rém.
— Halljad hát, — mondta a mullah — esküdj

meg nekem, hogy valóban csak ezt az 500 áldozatot viszed el.

A rém megesküdtött s a mullah fölvette szamarára s bevitte a városba, hol elbucosztak egymástól, miután a rém még egyszer ismételte esküjét. A mint egy idő múlva a mullah tovább vonult, tudakozódott, hogy a város hány lakosa halt meg kolerában.

— Háromezer — mondták neki.

— Oh, te korbélye a rémeknek! — kiáltott a pap — hát mégis rászédte!

S amint nemsokára a kísértettel ismét találkozott, kegyetlenül összeszidta. Ez azonban égre földre esküdözött, hogy megtartotta esküjét s csak 500 embert ragadott el, „a többiek — tette hozzá — csupa félelemből haltak meg“.

Nem hiteles adoma. A perzsa sah nem rég meghagyta első miniszterének, hogy írja össze az ostoba emberek névsorát. A vezír végre hajtott a parancsot és a névsor elejére az uralkodó nevét iktatta. A sah épen jókedvű volt, nem haragudott meg a vakmerőségért, de megkérdezte a minisztert, miért sorolja az ostobák közé.

— Mert felséged a napokban nagy összegeket adott kétes jellemű embereknek, hogy lovakat vásároljanak.

— És ha mégis eljönnek a lovakkal?

államtitkár elnököl a tanácskozáson. Jelen voltak a miniszterium szakreferensein kívül: Szabó Jenő miniszteri tanácsos, Vörös László osztálytanácsos, Menczer Lajos osztálytanácsos a vasuti ügyosztály részéről; Kricsfalussy Vilmos miniszteri tanácsos a közúti ügyosztály részéről; Kemény Kálmán báró főispán, Sándor László alispán Maros-Torda vármegye részéről; Mikó Bálint főispán, Becze Antal alispán Csikvármegye részéről; Potsa József főispán, Tompa Miklós alispán Háromszékvármegye részéről; Török Albert főispán, Ugron János alispán Udvarhelyvármegye részéről; Ugron Gábor, Daniel Gábor országgyűlési képviselők az első székely vasut részéről. Az értekezlet behatóan megbeszélte a vasutak építésének mi-
kértjét és sorrendjét, valamint az érdekeltség hozzájárulásának arányát a vasutépítés költségeihez. A kiépítendő vonalak S.-Szentgyörgytől Szász-Régenig, illetőleg Maros-Vásárhelyig és Udvarhelytől Csikvármegyébe fognak vezetni.

A személyszállítási díjszabás reformja. Ismét fölmerült az a hír, mintha a kereskedelmi miniszter a személyszállítási díjszabás reformját tervezné. Ezzel szemben illetékes forrásból azt jelentik, hogy a kereskedelmi miniszter a zónatarifának sem fölemelését, sem módosítását nem tervezi és így ezzel a kérdéssel nem is foglalkozik. Wekerle Sándornak, a kereskedelmi tárca ideiglenes vezetőjével megbízott pénzügyminiszternek a képviselőházban a kereskedelmi költségvetés tárgyalása alkalmával mondott beszédéből is kiténik különben, hogy az efféle hírek teljesen alaptalanok.

A jövő évi költségvetés. Mint a „Pol. Corr.” jelenti, az 1893-ki költségvetést most állítják össze az egyes miniszteriumokban. Irányelvét képez, hogy a kiadások az eddigi keretben maradjanak. Egyes tételeknél azonban kivételnek lesz helye. Így több kiadást fog okozni az állami tisztviselők illetményeinek javítása, a Galiczia irányában építendő új vasut, a vasuti járművek beszerzése. Wekerle Sándor pénzügyminiszter arra igyekszik, hogy a budgetet összeállítsa, mielőtt még szabadságra menne.

Az országházból.

Neumann Armin, Bereczk község országgyűlési képviselője, a valuta-törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a képviselőház keddi ülésén általános helyesléssel fogadott nagyszabású beszédet mondott, melyet a következőkben ismertetünk olvasóinkkal:

— Akkor — szolt a miniszter — kitörölöm ő felsége nevét és az ostoba lócsiszárokat írom fel helyébe.

Poétikus házassági szertartás. Az irokéz indiánok házassági szertartása nagyon egyszerű. A vőlegény és menyasszony egy kis patak felett kezét nyújtanak egymásnak s ezentul férj és feleség lesznek. A kéznyújtás annak az ohajnak kifejezésül szolgál, hogy ezentul gondolataik, törekvéseik s egész életük, ép úgy, mint a patak vize, egy és ugyanazon irányban haladjon.

Nem sikerült kiállítás. Filadelfiában a nőegyletek a chicagói kiállításra küldendő női kézi munkákból próba-kiállítást rendeznek. A felhívásra azonban feltűnő kevesen jelentkeztek. Kiderült, hogy miért. Azt kívánták, hogy a kiállítók kora-
kat is jelentsék be.

Fejedelmi napernyők. Anglia koronkint aján-
dókkal kedveskedik az afrikai vad fejedelmek-
nek, többi közt egy-egy hatalmas esernyővel. Ezek
rendesen egy glasgowi esernyőgyárból kerülnek
ki. Most is készítenek ott egyet valamelyik nyu-
gat-afrikai fekete felség számára. Ennél nagyobb
még nem készült. Atmérőlje husz láb, finom rize-
szalmából van fonva; tetejét aranyos golyó díszíti.
Olyan, mint valami kupola. Nyele — vagy inkább
rudja — mahagoni fa. A földre kell leszurni és
akkor harminczan is elférnek árnyékában.

Mindenekelőtt elismerésének ad kifejezést a
pénzügyminiszterrel szemben a fölött az odaadó
működés fölött, a melyet a pénzügyminiszter a
valutarendezés nagy problémája körül kifejtett.
Számot vet azután a szónok azokkal a nézetekkel,
a melyek a valutarendezés alkalmából ellenkező
oldalról fölmerültek. Beható fejtegetésekbe bo-
csátkozik a mi speciális viszonyainkról s a valuta-
reformnak e speciális viszonyok közt lehető meg-
oldásáról. Szól a tiszta ezüstértékről, annak hát-
rányairól, a valutánknál előforduló anomáliákról,
az aranyvaluta áldásairól és az arany beszerzésé-
ről. Ez utóbbi kérdést alárendelt kérdésnek tartja.
A mi szerinte óvatosságot igényel és a mi különös
figyelmet érdemel, az az, hogy a monarchia mind-
két állama negyvenkét millió lakosával, jövőbeli
monetárius érszükségleteivel az aranyvalutá-
val bíró országok családi körébe be fog lépni, hogy
ennek folytán ezen országok gazdasági jóléte és
balsorsa a mi gazdasági életünket ezentul inkább
fogja rezgésbe hozni, mint az eddig történt.

A reláció és az aranyvalutaérme egységének
kérdésében a szónok így nyilatkozik:

A reláció kérdése tudvalevőleg abban kulmi-
nál, hogy az aranynak mekkora sulya képezze a
valutarendezésnél az osztrák értékű forintnak az
ekvivalensét.

A felelet látszólag igen egyszerű. Azt mondják:
a relációznak mindenekelőtt igazságosnak kell
lenni; igazságos pedig csak akkor lesz, ha a fenn-
álló tényleges gazdasági viszonyokban sem az
egyik, sem a másik irányban eltolódást nem fog
előidézni; de ezzel, t. ház, sajátképen felelet he-
lyett csak egy újabb kérdés állunk szemben,
mert hiszen éppen az a petitio principii, hogy
melyik reláció fog az érintett szempontból igaz-
ságos lenni, vagy legalább az összes érdekelt
által annak tekintetni.

És ha már most a nézetek azon ellenharczába
betekintünk, mely itt nyilvánul, csakhamar azt
tapasztaljuk, hogy az ugynevezett igazságos relá-
ció sajátképpen egy üres frázisnál nem egyéb,
vagy ha úgy tetszik, egy eszmény, melyet elérni
nem lehet.

Mert itt nemcsak az egyes érdekkörök ellenté-
tes követelményeivel állunk szemben, hanem más
és más kiindulási pontokkal is.

A valutarendezés hivatva van egy mozgalmas
gazdasági korszakot lezárni; a mai viszonyok bi-
zonyos mérvben még a multnak szálaival függ-
nek össze; a multat kell tehát a jelennek össze-
kötnie és a mellett a jövő esélyeire is figyelemmel
lenni. Mily könnyű lett volna például Német-
országnak 1871-ben arra való tekintettel, hogy
négy márkának az értéke teljesen öt frank érté-
kének felel meg, a márkarendszer helyett a frank-
rendszert elfogadni. Angolországunk rendkívüli
nagy külkereskedésében semmi nehézséget nem
okoz az, hogy egy font sterling husz márká és
42-9 pfennig, illetve huszonöt frank és 22-15
centime értékkel bír. Nem volna tehát semmi ér-
telme annak, hogy éppen mi nemzeti értékünk-
ről lemondva, más ország értékét fogadjuk el. Annál
kevésbé volna ez helyén azzal szemben, hogy a
kormányának sikerült a koronaértékben magyar
államiságunk egyik legfontosabb jelvényét, a ko-
ronát, kifejezésre juttatni, de különben nagy
tévedésben vannak azok, a kik azt hiszik, hogy
az éremegységet a külkereskedelem szempontjá-
ból kiindulva szokták megállapítani. Ezen szem-
pontnak teljesen elegend teszünk, ha egyáltalán
az aranyvalutára áttérünk. A sokkal fontosabb
belföldi kereskedelmet pedig rendkívüli átszámi-
tási komplikációktól mentjük meg, ha tekintettel
arra, hogy sem két és fél frank, sem két már-
kában nem állapíthatjuk meg, sem az egyik,
sem a másik pénzrendszert el nem fogadjuk.
Ehhez járul, hogy egyfelől a frankrendszer el-
fogadása forgalmunkat mindenféle kopott és a
mienknél könnyebb kiveretű aranypénz-
ekkel telítene, másfelől pedig bizonyos értékkülönbség
mindig fennmaradna a mi pénzünk és a külföldi
pénz között. (Ugy van! jobbról.)

T. ház! A mondottak után röviden befejezhe-
tem beszédemet. Nem tehetem ezt a nélkül,
hogy örömmel ne konstataálnám a rokonszen-
vnek azt a ritka egyöntetűségét, melylyel a köz-

vélemény minden árnyalata — egyes elszige-
telt kivételektől eltekintve — az e javaslatok-
ban kifejtett reformot fogadta. Érző a nemzet,
hogy e reform új korszakot fog alkotni hazánk
társadalmi, gazdasági és politikai életében.
(Ugy van! jobbról.) És e tudatban lelkesedéssel
karolja fel azok törekvését, a kik a nagy mű lét-
rehozásán fáradoznak. (Ugy van! jobbfelől.) A
magyar nemzet, mely művelődési és állampoliti-
kai tekintetben már teljesen beleélte magát a mű-
velt világtól közösségében, immár gazdasági
szempontból is helyet készül foglalni a civilizált
nemzetek nagy családjában. (Tetszés jobbfelől.)
Egyazon alapra állítja gazdasági életét velük és
tért foglal ezel ama közösségben, mely a népek
szabadságát a népek anyagi jólétével fűszerezi.
(Helyeslés jobbfelől.) Örömmel szavazom meg e
javaslatokat és velük a bizalmat is azon kormány
iránt, mely e nagy művet annyi akadály dacára
sikeresen kezdeményezte. (Élénk éjzenzés jobbfel-
ől. Szónokot számosan üdvözlök.)

Miniszteri rendelet az állatvéde- lem érdekében.

Gróf Bethlen András földművelésügyi miniszter
olyan rendeletet bocsátott ki a forgalomba hozott
kisebb élő állatokkal való bánásmód szabályozása
tárgyában, melyet minden jó érzésű ember a leg-
nagyobb mértékben méltányolni fog. A ki látta
már, hogy mily kegyetlenül szokták néha a sze-
gény állatokat összepréselni a szállításhoz, az bi-
zonyynyal a legnagyobb elismeréssel adózik ennek
a humánus miniszteri rendeletnek, mely a 31.060.
számu miniszteri rendelet kifolyása s melyet
egész terjedelmében közlünk:

1. §. Kettőnél több borjut, juhok, bárányt, kecs-
két, malacot s a kisebb szárnyas állatok közül
négy párnál többet összekötött lábakkal, akár
köz-, akár magánfogyasztás, illetőleg használat
céljából szállítani vagy vinni s mindezen állato-
kat, tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban
bármínő csehra is tartani tilos. A marhavasárra
vitt borjuk és bárányok lábai azonban azon idő
alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközölte-
dik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel
összekötethetők; mely állapotban az állatok minden-
kor szalmára fektetendők. Libák, pulykák s na-
gyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egy-
általában nem szállíthatók, s azok házálás esetében
csakis hónalj alatt vihetők. Halakat keresz-
tül fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §. Az 1. §-ban meghatározott mennyiségen
felül borjuk, juhok, bárányok, kecskék, malacok
csakis fedett s oly kocsi-
ban szállíthatók, hogy az
állatok a kocsi-
ban állhassanak. E célból a kocsi-
nak szilárd tené-
kével kell birnia és sem ezen, sem
a kocsi oldalainak alsó részén nyílásnak vagy hé-
zagnak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén
3/8 rész szélességben a deszkák, illetőleg léczek
között tág hézagok hagyandók, hogy az állatot
kivülről látni lehessen és a kocsi-
t levegő jár-
hassa át.

3. §. Bármínő szárnyas állatok az 1. §-ban meg-
határozott mennyiségen felül csak ketrecek vagy
fonott kocsi-
kon, illetőleg ketrecekben vagy kosa-
rakban szállíthatók. E ketreceknek úgy kell ké-
szítve lenniük, hogy az állatok kivülről jól látha-
tók és megkülönböztethetők legyenek.

4. §. Az állatok megfelelő etetéséről és itatásá-
ról az eladó vagy szállító, illetőleg tulajdonos
gondoskodni tartozik.

5. §. Ezen rendelet határozományaiba ütköző cse-
lekményeket és mulasztásokat az 1879. évi XL.
t.-cz. alapján ezennel kihágásnak minősítem, mely
kihágások elkövetői — a mennyiben cselekmé-
nyük, illetőleg mulasztásuk más fennálló törvé-
nyek szigorubb határozományai alá nem esik — 20
frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6. §. A jelen rendelet ellen elkövetett kihágások
alapján befolyó pénzbüntetések felerészben az
illető község szegény-alapja, felerészben pedig a
vármegye állattenyésztési céljaira fordítandók.

Különfélék.

— Eljegyzés a királyi családban. A királyi o-
saládban oly esemény történt, melyről bizonyynal az
egész ország a legőszintébb örömmel fog értesülni.
Margit Zsófia főhercegnő, Károly Lajos főher-
czeg legidősebb leánya, kedden Reichenauban je-
gyet váltott württembergi Albrecht herczeggel.
Ez a frigy egyike azoknak, a melyek a szerető
szívekben gyökereznek s ez egy okkal több, hogy
a legnagyobb rokonszen-
vvel emlékezzünk meg a
fiatal herczegnő eljegyzéséről. Margit Zsófia fő-

hercegnő 1870. május tizenharmadikán született s ezelőtt a prágai Hradsin nemeshölgyalapítvány-nak az apatnéje volt. A főhercegnő Károly Lajos főherceg és Bourbon Mária Annunziata hercegnő házasságából származott. Jeles tulajdonságai közé tartozik a művészetek iránt való nagy szeretete, melyekben ő maga is szép gyakorlottságra tett szert. A múlt évben a fiatal főhercegnő nagy beteg volt s csakis Károly Lajos főhercegné és nejenek Mária Teréziának a legnagyobb önfeláldozással teljesített ápolása mentette meg. Albrecht herceg, a völégény, 1866. december 23-án született Bécsben s fia württembergi Fülöp hercegnek. Anyja, Mária Terézia hercegnő, leánya Albrecht főhercegné. A fiatal völégény ezidő szerint württembergi királyi kapitány. Egyszer mind ő a prezmütiv trónörökösé Württembergnek, minthogy Vilmos királynak nincs fia s az utána következő trónörökösök közül Vilmos württembergi herceg, a gráci hadtestparancsnok, ötlen, ennek a fivére pedig, Miklós herceg, gyermektelen. Az eljegyzést ünnepi mise után adták kedden tudtul hivatalosan Reichenbergben. A családi ünnepélynél az örömszülőkön kívül a legközelebbi rokonság több tagja volt jelen; köztük lehetett látni Albrecht főherceget is, a ki a völégénynek nagypapja. Ott volt még: Eszter Ferencz Ferdinánd és Ottó főherceg, Mária Jozefa főhercegnő és sok vendég. Reichenauban és Payerbachban az eljegyzés híre nagy örömet keltett. A két helységben minden ház fel van lobbogva. A nap folyamán mozsárlövések hirdették az örömdetes eseményt. Este örömtüzeket gyújtottak a hegyeken.

— **Füri eljegyzés.** Alcsernátoni Domokos László nyug. kir. táblai bíró és neje domahidai Domahidy Irén úrnő bájos leányával, Domokos Ella kisasszonnyal mult heten tartotta eljegyzését Teleki János gróf koltói birtokos, néhai Teleki Sándor gróf ezredes fia.

— **Színészet.** Mult szerdán „Hoffmann meséi” című operettet adta elő Deréki Antal színtársulata. A hallgatóságnak most is kiváló élvezetet nyújtott ez a gyönyörű operett s a közönség az ő kedvenceit — Nagy Imre, Könyves Jenő és Agotai urakat és E. Kovács Ilka asszonyt — több ízben zajos tapokban részesítette. — Csütörtökön a társulat kedvelt komikusa Agotai Ferencz ur jutalomjátékaul egy régi jó népszínművet, „A vén bakancsos és fia a huszár”-t adták elő. A jutalmazott a Friczi szerepét játszta. A közönség rokonszenve jelűl sürűn tapsolt Friczi jókedvű személyesítőjének, ki az egész szezon alatt sok jó kedvet szerzett a közönségnek az ő mókáival. Kivüle még Könyves ur, a kitűnő vén bakancsos, aratott nagy tetszést. E. Kovács Ilka assz., mint mindig, most is élénk, kedves volt. Egy pár dalát többször megismételtette a közönség. Különös dicsőretet érdemel még Liptay Lajos ur (Hangos), a „régí jó idők” kántorainak e kitűnő személyesítője, ki most is egy tipikus kántort mutatott be nekünk a régi jó világából. Jól játsztak még Mihályi Juliska k. a. (Ilon), Egy Kálmán ur (Laczi), Deréki ur (Veres). Egy ur egy csinosan lejtett magyar solo-val aratott zajos tetszést. Közönség ezuttal is gyéren volt.

Rzzel a társulat befejezte működését városunkban s Kovácsnára ment. Kivánnuk több szerencsét az új állomáson.

— **A szerelem — sötét verem.** Szászfalvi Tamás Arpád végzett jogász és bányaeszkűt folyó hó 12-én Zalatnán 31 éves korában föbelötte magát. Végzetes tettének elkövetése után néhány órával következett be halála. Tettének oka: a szerelem.

— **Felhívás.** A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésüket folyó évi aug. 21-től 25-ig itt Brassóban fogják megtartani. Hazánk fő- és székvárosából, ugyszintén minden vidékéről, sőt külföldről is az orvosok és tudományos emberek százai fognak e gyűlésen megjelenni. Országunk délkeleti részének s kivált a Székelyföld ásványvizkiúcsának bemutatására, ismertetésére itt a legkedvezőbb alkalom. Czészérűnek tartjuk azért a vándorgyűlés tartamára itt Brassóban a gyűlés helyiségeiben ásványvizkiállítását rendezni. Felhívjuk tehát mindazon ásványvizforrás tulajdonosokat, kik vizeiket ez alkalommal kiállításunkban be kívánják mutatni, hogy e hó 25-ig ebbeli szándékukat alulírttal tudassák, a vizeket pedig szokásos üvegekben jól dugaszolva folyó évi aug. 10-ig okvetlenül beküldjék. Ha a víz vegyelemzése volt, annak vegyelemzése, leírása és netaláni forrásterméke is beküldendő. Legezészerűbb lesz minden forrásból 15 üveggel küldeni s a forrás nevét az üvegen kitüntetni. Brassó, 1892. július 13. Dr. Otrobán Nándor, vándorgyűlési titkár.

— **Református teológia az egyetemen.** A protestáns egyetem terve most módosult formában merül fel újra. Az erdélyi ref. egyházkerület még 1889-ben kimondta, hogy a kolozsvári Ferencz József tudományegyetemmel lehetőleg kapcsolatban református teológiai fakultást állít fel s ref. pedagógiumot rendez be. A ref. egyetemes zsinat az eszmét magáévá tette s utasította az egyházkerületet, hogy jelentését e tárgyban az ez év őszén folytatandó zsinati ülésre terjessze be. A nevezett célra eddig 35.395 forint gyűlt be alapítványokból s ehhez számítva a 60.000 frtot tevő végrendeleti hagyományokat, rendelkezésre összesen 25.395 forint áll. Alapítványok, illetőleg adományok, Szász Domokos erdélyi ref. püspökhöz küldendők.

— **Sok a doktor.** Az orvosoknak az az általános ismeretes panasza, hogy sokan vannak, egyáltalán nem riasztja el az ifjúságot ettől a pályától. Ezt bizonyítja az is, hogy a tudományegyetem mult tanévének utolsó promóciója alkalmával egyszerre 26 fiatal orvost fogadott doktorrá az egyetem tanácsa.

— **Utazás a föld körül dióhéjban.** Ujabbán divatba jött a kiállításokon különböző történeti és egyéb szempontból vezetés helyek hasonmásainak bemutatása. Az 1900-iki párisi kiállítás tultesz mind az eddigiek. Ezen egy valóóság földkörüli utazást mutatnak be dióhéjban. A világ legnevezetesebb épületei és egyéb látnivalói mind ott lesznek élethű utánzatban; ugy hogy bárki egy óra alatt végig nézheti a londoni Szent Pál templomot, az éjszaki fokot, a pétérvári téli palotát, a madridi Puerta del Sol-t, a római kapitoliumot, a velenzei Szent Márk teret, az Aja Szófiát, a piramisokat, Tamerlán sirját, a pekingi császári palotát, az irkucki fogházat stb.

— **A román udvarból.** Károly román király, a ki Angliából visszatérőben Brüsszelben Lipót királynál rövid látogatást tett, onnét egyenesen haza utazik Bukarestbe. Utközben Neiveidben töltött néhány napot beteg nejenél. A miket ott tapasztalt, nem igen voltak kedvezők, s általában kétségesnek tartják, hogy Erzsébet királyné valaha visszanyeri egészségét. Egy lépést sem képes tenni; ágyon vagy pamlagon fekszik s vinni kell, ha valahova kívánczik. Bónulási tünetek nem mutatkoznak rajta, az orvosok azonban azt hiszik, hogy gerinczagybj képződik nála. A király azon kívánságát, hogy a királyné Romániában ápolassék, ez idő szerint nem igen lehet teljesíteni. A román trónörökös esküvője hir szerint már október végén vagy november elején lesz. A románok ugyan szerették volna, ha az esküvő Bukarestben tartatott volna, de be kell érniök a fiatal pár ünnepélyes bevonulásával. Az esküvő Angliában lesz, egyrészt mert ez a fiatal menyasszony hazája, másrészt a Viktoria királynő iránti udvariasságból, ki — tekiutettel 73 éves korára — az esküvőt Windsorbán kívánja megtartatni.

Nyilvános köszönet és kimutatás

a vöröskereszt-egylet Kézdi-Vásárhely városi és vidéki választmányához tartozó orbai járási főegylet azon új tagjairól, a kiknek tagsági díjaik $\frac{2}{3}$ -ad részben a kézdívásárhelyi „Rudolf”-kórház javára adományoztattak.

Tekintetes Csia György ur és Deák Katinka urhölgy 5111. sz. gyűjtőívén.

Rendes tagok 6 évre, évi 1 frt tagsági díjjal: Gazda Béla, Hollaky Attila, Pásztor Ferencz, Csia Ilona, Dombi Lászlóné, Melik Adél, Bogdán Zoltán, Deák Imréné, Perényi Ferencz, Miskolci Vilmos, id. Dónáth Józsefné, Dónáth Lujza, Dónáth Ida, Deák Katinka és dr. Zentai Dávid.

Rendkívüli tagok 1892, és 1893-ra évi 1 frttal: Csia Béláné és dr. Morvai Istvánné.

Fogadják a buzgó gyűjtők és a szíves aláíró új tagok egyletünk s „Rudolf”-kórházunk nevében hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1892. július 7-én.

A vöröskereszt választmányán nevében:

Br. Szentkereszt Stephanie, elnök.

Vajna Károly, jegyző.

Új ásványviz.

Ama sok természeti kincs között, mikkel meggyünk oly dusan meg van áldva, bizonyára igen tekintélyes helyet foglal el a polyáni savanyuviz, melyet nem régiben bértel ki Szabó Albert k-vásárhelyi könyvnyomda-tulajdonos oly czélből, hogy azt czélszerű berendezés és töltési rendszer mellett a közforgalomra alkalmassabbá tegye. A savanyuvizet már a vegyelemzés is nagyon ajánlja, de a jelenlegi kezelés mellett nemcsak mint kitűnő gyógyviz, de mint élvezeti czikk is rendkívül ajánlható. Szénsavtartalma oly mennyiségű, hogy a dugasz kihúzásakor a víz, mint a pezsgő, az üvegből kiugrik. Már ez is megkülön-

bözteti a polyáni „Venus” vizet a többi savanyuvizektől, s ezen kívül a szénsavas magnesium, vas és jód részek sokféle betegség ellen kitűnő gyógyszerre teszik. Különösen beteges, vérszegény gyermekeknek nem lehet eléggé ajánlani. A polyáni „Venus-forrás” kitűnő voltát legjobban azok az egészséges, piros arcok bizonyítják, melyek a polyániakat minden más községbeli lakosoktól megkülönböztetik.

Félreértés kikerülése végett szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy a „Venus-forrás” vize nem azonos azzal, melyet városunk közönsége „polyáni borviz” néven ismer, s melyet a polyániak ősidők óta cserépkancsokban szállítanak városunkba. Az új ásványviz forrását maga a tulajdonos ásatta s látta el mindama kellékekkel és felszereléssel, s gondoskodott annak szakszerű kezeléséről, melyeknek segélyével egy kitűnő ásványviz értékesíthetővé, az emberiség közhasználatára alkalmassá válik. Éppen ezért a „Venus-forrás” minőség tekintetében össze sem hasonlítható az említett „polyáni borviz”-zel. S meg vagyunk győződve, hogy a „Venus-forrás” — melynek töltését és dugaszolását a tulajdonos modern és igen czélszerű gépekkel végezteti — méltó feltűnést fog kelteni széles körben nemcsak bámulatos gyógyító hatása által, de mint kellemes üdítő ital is. Azonban a tulajdonosnak lapunkhoz való viszonyánál fogva nem bocsátkozunk az új ásványviz tüzetesebb méltatásába; e helyett egyszerűen ide iktatjuk szó szerint a vegyelemzés eredményét a szakértői véleménynyel együtt, mint a melyek ékeesebben beszélnek minden dicséretnél az új forrásról.

Kivonat a keszhelyi vegyikísérleti állomás jegyzőkönyvéből.

24

1892.

A kézdipolyáni „Venus-forrás” vizének chemiai elemzése.

10.000 gramm vízben foglaltatik:

Szénsavas mész	Ca CO ₃	12.43 gramm.
„ magnesia	Mg CO ₃	13.13 „
„ natrium	Na ₂ CO ₃	2.93 „
„ kalium	K ₂ CO ₃	0.49 „
„ lithium	Li ₂ CO ₃	0.09 „
„ vassócs	Fe CO ₃	1.73 „
Natriumchlorid	Na Cl	0.18 „
Strontiumchlorid	Sr Cl ₂	0.47 „
Aluminiumchlorid	Al ₂ Cl ₃	0.07 „
Jodnatrium	Na I	0.04 „
Kénsavas aluminium	Al ₂ (SO ₄) ₃	0.71 „
Phosphorsavas mész	Ca ₃ (PO ₄) ₂	0.16 „
Siliciumdioxid	Si O ₂	0.92 „
Szabad és félig kötött szénsav		48.20 „
		81.50 gramm

Hőmérséklete 10° C.

Ezen elemzési adatok alapján a kézdipolyáni „Venus-forrás” egyike a kiváló alkalikus savanyuvizeknek, mely alkatrészeinek kedvező összetételénél, kellemes üdítő ízénél és jelentékeny szénsavtartalmánál fogva a savanyuvizek között méltán első helyet foglal el, s mint gyógy- és borviz előreláthatólag nagy elterjedtségnek fog örvedeni.

Kelt Keszthelyen, június hó 10-én 1892.

Dr. Csanády Gusztáv,

a vegyész tanára,

a keszhelyi vegyikísérleti állomás főnöke

*

Vélemény.

Szerencsés vegyi összetételénél fogva (lásd vegyelemzését) kitűnő sikerrel ajánlható a következő betegségek ellen:

I. Mint égvényes földes víz a gyomor- és bélesatorna, hólyaghurut és a légzőszervek hurutja, mint nátha, tüdőkatarrhus, gégekatarrhus, rekedtség, kezdő gümőkór, aranyeres bántalmak és köszvény ellen. Mint ilyen megszünteti a gyomornedv túlságos savanyúságát, feloldja a gyomorban képződött nyálkát, megszünteti az émelygést. Természetes, hogy azon bajok, melyek a hurutos állapotokkal összefüggésben vannak, mint javulnak.

II. Rendkívül szén-sav-tartalmánál fogva főleg mint ideginger hat, a gyomornedv elválasztását fokozza, fejleszti az étvágyat és émelygéseknél csillapítólag közreműködik.

III. Mint vasas víz a vérszegénység (anaemia) és az ezzel összefüggő betegségek ellen.

IV. Mint dus jód-tartalmu víz görvélykór (skrofula), bujakór (sifilis) ellen. Folytonos használata mellett még a golyva is eloszlik.

V. Borral vagy magára kellemes, csipős üdítő ital, a szomjúságot még a lázas betegeknek is erősen csillapítja.

VI. Folytonos használatánál különösen járványos, de igen sok nem járványos betegség is megakadályozható.

Megrendelhető nagyban Szabó Albertnél, kapható üvegenként 3 kr-ával Jancsó Gyula kereskedőnél és Mágóri Sándor vendéglősnél Kézdi-Vásárhelytől.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén

1892. június hó 7-én.

Magyar aranyjárdék 6%	103.08
Magyar aranyjárdék 4%	107.85
Magy. papírbárdék 5%	102.10
Magyar vasúti kölcsön	118.—
M. keleti vasúti államköt. I. kibocs.	111.—
M. keleti vasúti államköt. II. kibocs.	115.50
M. keleti vasúti államköt. III. "	999.—
Osztrák járdék papírban	106.—
Osztrák járdék ezüstben	137.51
Osztrák járdék aranyban	962.—
1860. államsorsjegyek	352.—
Osztrák-magyar bank részvény	140.—
Magyar hitelbank részvény	137.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	94.75
M. földtehermentesít. kötv. záradékkal	93.75
Temes-bánati földteherm. kötvény	139.—
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	280.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földteherment. kötv.	5.59
Ezüst	9.48
Cs. és kir. arany	58.00
20 frankos arany	159.82
Német birodalmi márka	11.69
London (2 havi váltókért)	
20 márka arany	

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
Dobay János.

Nyílt tér.*

Ajánlom becses figyelmébe mindazon kirándulóknak, kik eléggé gyorsan akarnak kirándulási

* E rovat alatt megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

helyökre érni, Dombi Sándor helybeli fiakkerest, kinek lovai nem kevesebb mint három és fél óra, azaz 210 perc alatt mennek Kovásznára s ott három órai pihenés után négy óra, azaz 240 perc alatt érkeznek vissza minden nagyobb baj nélkül Kézdi-Vásárhelyre; persze az ut felét a koci mellett sétálva kell megtenni; s mindez csupán csak három forintba kerül.

Szele Béla,
okl. gyógyszerész.

Hirdetések.

Egész selyem, mintázott Foulardokat méterenkint 85 krtól egész 4 frt 65 krig (mintegy 450 különböző árnyalatban) megrendelt egyes öltönyökre, vagy egész végekben is szállít házhoz szállítva, postabér- és vámmentesen **Henneberg G.** (cs. és kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták posta fordultával küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

Csuz, köszvény, tagszagatás, fejfájás, csipőfájdalom, hátfájdalom stb. ellen legjobb bedörzsölő a Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Több mint 20 év óta a legtöbb családban ismeretes mint fájdalom-enyhítő szer és majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 és 70 krt. Minthogy utazások léteznek, ennél fogva mindig határozottan

„Horgony-Pain-Expeller“
kérendő.

50 év óta sikerrel használtatik

Szeplőket és májfoltokat, valamint az összes bőrtisztatálanságokat eltávolít

biztosan az

ESZÉKI SPITZER KENŐCS

és az

eszéki Salvator szappan

valódi minőségben csak a

Védjegy.

DIENES J. C.-féle

gyógyszertárban

ESZÉKEN, FELSŐVÁROS.

1 tégely Spitzer kenőcs	35 kr.
1 üveg „ mosdóvíz	40 kr.
1 darab Salvator szappan	50 kr.
1 doboz lyoni rizspor 3 színben	50 kr és 1 frt.

Figyelmeztetés.

Csak akkor valódi, ha fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva és kéretik a t. cz. közönség csakis Dienes-féle Eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.

1-4 Főraktár Budapesten :

TÖRÖK JÓZSEF urnál

Király-utca 12.

Szülésznő.

Alattirt Kézdi-Vásárhelyre II. kerület, 2. udvartér 15. házszám alá költöztem. Ajánlom magamat a szülészeti szakmába vágó minden munkálatra.

Szíves pártfogást kérve, maradok

Constantinus Jánosné
sz Farkas Anna.

„ZACHERLIN“

a legjobb hírü szer mindenféle rovarok ellen.

A csodás hatású „Zacherlin“ ismertető jelei:

1. a lepecsételt üveg, 2. a „Zacherl“ név.

Árak: 15 kr, 30 kr, 50 kr, 1 frt.

Kapható : Kézdi-Vásárhelyen Kovács Ferencz, Jancsó Géza és Csizsár Pál uraknál. Baróthon Brandstätter Sándor urnál. Csik-Szeredában Göczy Árpád, Gál József és Nagy Gyula uraknál. Csik-Gyimesen Szöcs György urnál. Seps-Szentgyörgyön Betegh Bálint, Molnár Jenő, Ötvös Pál és Séra István uraknál.

Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.